Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник
наукових праць

2018

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2018

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Совтис Наталія Миколаївна − доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Заступник головного редактора:
Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Івашкевич Едуард Зенонович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Малафіїк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Михальчук Наталія Олександрівна − доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Сайчук Руслана Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);
Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Терещенко Тетяна Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет.

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.11.2018 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: *33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет*

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03. © Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

суспільному житті. Як відомо, соціалізація здійснюється в трьох основних сферах: діяльність, спілкування і самосвідомість. При інклюзивному навчанні відбувається повноцінне та ефективне наповнення цих сфер соціалізації учня з особливими потребами. Дитина з особливими потребами- не пасивний член суспільства, а особистість, яка має право на задоволення власних соціальних потреб. Рівень підтримки, гуманізм та терпимість у ставленні до дітей з особливими потребам, можливість надати їм доступну та якісну освіту- показники ступеня розвитку суспільства, в якому вони живуть.

В Україні практика впровадження інклюзивних форм освіти в систему загальноосвітніх навчальних закладів є досить складною, що пов'язано з наявністю бар'єрів загальної освіти, які заважають успішній реалізації інклюзивних процесів. До таких бар'єрів належать: непідготовленість педагогічного корпусу загальної освіти (дидактична, психологічна, особистісна) до участі в інклюзивних процесах; відсутність системного бачення проблеми інклюзії і шляхів її вирішення в різних освітніх структурах. [5, с. 29].

Освітньо-соціальна інклюзія може виступати в якості інструмента, що дозволяє подолати (маргіналізацію) відчуження дітей з особливостями психофізичного розвитку і сприяє формуванню життєздатності особистості. Одна із цілей створення інклюзивного середовища- сприяти розумінню і толерантності шляхом щоденної взаємодії дітей з порушеннями розвитку і без них. Оскільки дітям треба разом навчатися, їм варто допомогти усвідомити значну хожість між ними, навчитися цінувати таланти та здібності кожного однокласника з порушеннями чи без них, приймати та навіть підкреслювати унікальне розмаїття , яке робить кожну людину індивідуальною. Потрібно підкреслити, що всі перераховані вище позитивні риси інклюзивної освіти визначені на рівні саме теоретичної моделі, а практично реалізуються не завжди на бажаному рівні.

Побудова ефективної системи інклюзивної освіти в Україні можлива на основі взаємодії різних факторів, насамперед посилення фінансування освіти, удосконалення її нормативно-правового забезпечення, поліпшення методичного та кадрового забезпечення інклюзивної освіти. Також потрібно створити необхідні умови для повноцінного навчання дітей з особливими навчальними потребами у навчальних закладах, включаючи підготовку педагогічних працівників, надання індивідуальної підтримки в ході здобуття освіти з урахуванням потреб дитини, нозології захворювання , отриманні та обробці інформації для засвоєння навчальної програми, забезпечити їм державну підтримку.

Важливим є формування позитивної громадської думки щодо інклюзивної освіти шляхом залучення до цієї справи засобів масової інформації, організації інформаційних кампанії, які б сприяли виконанню законів, спрямованих на здобуття освіти дітей з інвалідністю.

Висновок. Відсутність належного фінансування освіти в цілому та інклюзивної зокрема є суттєвою перешкодою на шляху її розвитку, тому необхідними є збільшення фінансування розвитку матеріальної бази освітніх закладів з метою перетворення їх у доступне середовище навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боднар В. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен / В. Боднар // Рідна школа.– 2011. – №3. – С. 10 – 14.
2. Ідеї гуманної педагогіки та сучасна система інклюзивного навчання: зб. матер. Всеукр. науково-метод. конференції, присвяченої 97-річчю від дня народження В. Сухомлинського, 29-30.09.2015 / уклад. О. Е. Жосан. – Кіровоград: Ексклюзив-систем, 2015. – 468 с.
3. Колупаєва А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.
4. Назарова Н. М. Специальная педагогика: в 3 т.: [учеб. пособие] / под ред. Н. М. Назаровой. – Т. 3: Педагогические системы специального образования / Н. М. Назарова, Л. И. Аксенова, Л. В. Андреева и др. – М.: Изд. Центр «Академия», 2008. – 400 с.
5. Софій Н. З., Найда Ю. М. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посіб.] / [А. А. Колупаєва, Ю. М. Найда, Н. З. Софій та ін.]; за заг. ред. Л. І. Даниленко. – К., 2007. – 128 с.
6. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я / А. Г. Шевцов. - К., 2004. – 200 с.
7. Ярмощук І. Інклюзивне навчання в системі освіти / І. Ярмощук // Шлях освіти. – 2009. – № 2. – С. 24–28.

Inclusive education for European states is not a miracle. There has long been a practice of such a form of education. For these countries, the education of children with peculiarities of development and healthy peers together has a special significance, since communicating with healthy classmates and psychological support is a major feature of special education. Inclusive education is gaining momentum in Ukraine as well. So in schools gradually there are special educational classes for children with difficulty in physical or spoken development.

Key words: *inclusive education, development, children, learning.*

УДК 373.3.016:811.161 **К.М. ПАВЕЛКІВ, А.А. ГОСПОДАРИСКО**

СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІНШОМОВНОГО

СПІЛКУВАННЯ

У статті представлено аналіз, зміст і основні принципи сучасних методів навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування, надаються деякі поради щодо застосування даних сучасних методів у дитячих дошкільних закладах.

Ключові слова: *іноземна мова, діти дошкільного віку, сучасні методи навчання іншомовного спілкування, національна доктрина розвитку освіти України.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Стратегія мовної освіти визначається Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті щодо обов'язкового оволодіння громадянами України державною та однією з іноземних мов. Мовленнєве виховання дітей є однією з найважливіших умов їхнього всебічного розвитку. Вимога особистісно орієнтованої дошкільної освіти в Україні передбачає звернення до базових якостей особистості дошкільника, пов'язаних з реалізацією його потреби в активності, розв'язання завдань формування у дітей іншомовних умінь і навичок в умовах дошкільного навчального закладу.

Дошкільна освіта нині є обов'язковою складовою освіти в Україні. Як зазначено у Базовому компоненті дошкільної освіти: «Найпершим суспільним середовищем для дитини стає дошкільний навчальний заклад, метою якого є забезпечення гармонійного розвитку особистості дитини, її фізичного і психічного здоров'я… Дошкільна освіта як перша самоцінна ланка має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності [1].»

У зв'язку зі стратегіями розвитку держави, та великим запитом суспільства – сучасна система іншомовної підготовки передбачає більш раннє навчання іноземних мов, оскільки покращення ефективності навчання дітей дошкільного віку іноземної мови є одним із нагальних питань сучасної педагогічної системи. Отже важливим питанням є пошук ефективних підходів, методів, форм і засобів підготовки дітей дошкільного віку до якісного іншомовного спілкування, оскільки на сьогодні ця проблема знаходиться на стадії дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми, виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми. На думку багатьох дослідників дошкільний віковий період є найбільш сенситивним для оволодіння дітьми основами іноземного мовлення. Аналіз наукових праць свідчить про актуальність вивчення процесу підготовки дітей до іншомовного спілкування. Велика кількість науковців займаються розв'язанням цього питання. Н.В. Імідадзе, Р. Пенфілд, розглядали проблему періодизації сенситивності до засвоєння іноземних мов дітей дошкільного віку; А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутій, Т. Піроженко вивчали мовленнєву діяльність дітей дошкільного віку; М.Вашуленко, Г.Ніколайчук,Л.Калмикова вивчали готовність дітей дошкільного віку до мовлення як лінгводидактичну проблему; Л.Айдарова, М. Лісіна, А. Маркова, досліджували комунікативний підхід до розвитку мовлення дітей дошкільного віку; Д.Б.Ельконін, М. Лісіна займалися вивченням процесу формування навичок іншомовного спілкування, як різновиду мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку; Б.Г.Ананьєв, О.О.Бодальов, Б.Д.Паригін та інші вивчали сутність феномену спілкування серед дітей дошкільного віку; Л.А.Венгер, О.В.Запорожець, Г.С.Костюк, С.Є.Кулачківська, Г.О.Люблінська, І.Луценко присвятили свої роботи проблемі педагогічного спілкування з дошкільниками; О.В.Бойко, Ю.І.Веклич, Г.В.Матюха, Р.Ю.Мартинова, С.Ю.Ніколаєва, Є.І.Негневицька, Ю.І.Пассов, С.В.Соколовська проводили дослідження щодо навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування.

Питання щодо віку дітей для початку навчання іноземних мов, залишається наразі дискусійним. Деякі вчені (І.В. Веронська, Н.В. Імедадзе, Л.Г. Калініна, Н. Ронже, О.І. Митецька, О.Ю. Протасова) наполягають на ефективності навчання дітей іноземних мов, з моменту народження до 3-х років у колі сім'ї, за відомим класичним принципом "одна особа – одна мова". На думку М. Монтессорі сенситивний період для вивчення іноземних мов – це вік від 2-х до 7-ми років [3, с. 15]. Більшість же вчених вважає найбільш сприятливим, для початку навчання іноземних мов дітей, вік від 4 до 6 років (А.Ф. Гергель, О.І. Негневицька, Т.К. Полонська, Е. Пулгрем, В. Пенфілд, З.Я. Футерман, Т.М. Шкваріна, K. Agoston, Th. Andersson та ін.). Не дивлячись на проведені дослідження, деякі аспекти навчання дітей дошкільного віку іноземних мов, так і залишаються не розв'язаними, а саме вік дітей дошкільного віку з якого доцільно починати навчання, не достатня кількість навчально-методичних комплексів для дітей дошкільного віку, не достатньо вивчене питання щодо сучасних методів навчання іноземних мов дітей дошкільного віку, проблема недостатності практичного досвіду серед молодих фахівців і до певної міри не бажання практикуючих спеціалістів до переосмислення та впровадження нових методів навчання іноземних мов дітей дошкільного віку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті стало вивчення сучасних тенденцій навчання іноземних мов дітей дошкільного віку, а зокрема методи визначення ефективності навчання іншомовного спілкування, за допомогою яких відбувається підготовка дітей дошкільного віку відповідно до лінгвопсихологічних засад комунікативного, сугестивного та методу повної фізичної реакції.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Вивчення іноземних мов на ранньому етапі має розглядатися як засіб розвитку особистості дитини з урахуванням її мотивів, інтересів і здібностей. Доведено, що дитина розвивається, виховується, пізнає світ і

себе через спілкування і мовленнєву діяльність. Вивчення іноземних мов у ранньому віці спрямоване на мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку у найбільш сприятливий для них період. Унікальна схильність дитини до вимови, до сприйняття іноземних мов визнана багатьма дослідниками. Особливості оволодіння дошкільниками іноземними мовами пов'язані з безпосередністю дитячого сприймання, відкритістю до спілкування, спонтанністю оволодіння новими знаннями. Дитина дошкільного віку особливо сприятлива до фонетики й інтонації мовлення. Вік від народження до шести років життя є сенситивним періодом для мовленнєвого розвитку зростаючої особистості. Вивчення іноземних мов не лише розвиває індивідуальні мовленнєві здібності дитини, а й створює передумови для оволодіння нею в подальшому іншими мовами. На думку таких учених, як М.А.Бонк, Л.А. Венгер, Р.У.Рогова, Л.З.Виготського, Є. І.Негневицкої, А. М. Шахнарович вивчення іноземних мов позитивно впливає на загальний психічний розвиток дитини, мовні здібності, розширення загального кругозору.

Історія методики навчання іноземних мов завжди була зорієнтована на пошуки найбільш раціонального методу навчання дітей. Завжди методи навчання іноземних мов були у тісному взаємозв'язку із запитом суспільства, навіть зміст та завдання навчання мови, а подекуди і вибір самої мови залежав від цього. Отже на сучасному етапі, коли практичність використання мови стоїть на першому місці, ми маємо віднайти методи, які в найбільшій мірі будуть допомагати готувати дітей до іншомовного спілкування. Фахівці, що займаються навчанням іноземних мов дітей дошкільного віку мають використовувати різноманітні форми і методи, що сприятимуть мовленнєвій активності дітей. Дискутуючи про методи навчання науковець В.М. Чайка зазначає «без них неможливо досягнути поставлених цілей, реалізувати зміст навчального матеріалу, організувати пізнавальну діяльність учнів. Метод навчання - важлива ланка в дидактичній системі "мета - зміст - методи - форми - результат навчання ".

Метод (грец. methodos- спосіб пізнання) навчання – упорядкована сукупність методичних прийомів, дій та операцій, за допомогою яких організовується навчальна діяльність учнів і процес засвоєння знань [4].

Ефективність навчання іноземних мов, на нашу думку, здебільшого залежить від обраного підходу до навчання. На сучасному етапі розвитку навчання іноземних мов основним вважається комунікативний підхід, оскільки він зорієнтований на вивчення іноземних мов через спілкування. Реалізація цього підходу в навчальному процесі з іноземними мовами означає, що формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь відбувається шляхом і завдяки здійсненню дітьми іншомовної мовленнєвої діяльності. Цей підхід передбачає оволодіння іноземними мовами, як засобами спілкування, набуття дітьми навичок первинної комунікативної компетенції. Правильно побудований процес навчання іноземних мов сприятиме формуванню навичок елементарного іншомовного спілкування дітьми. Як зазначає О.В. Бойко організоване педагогічне втручання у сенситивний період мовленнєвого розвитку дітей не тільки сприяє запобіганню помилок, але й дозволяє дошкільникам опанувати розмовну форму іноземних мов [2].

На сьогодні одним із основних напрямів державної освітянської політики в Україні визнано модернізацію системи дошкільної освіти з урахуванням принципів демократизації, гуманізації, індивідуалізації педагогічного процесу. В її основу покладено пріоритетність дошкільної ланки в єдиній національній системі неперервної освіти, а основним завданням визначено своєчасне становлення і повноцінний розвиток життєвокомпетентної творчої особистості з раннього дитинства. У теоретичних дослідженнях мовленнєвий акт розглядають як чинник мовленнєвої діяльності, який можливий за умови виникнення певної мовленнєвої ситуації й орієнтування в ній. Мовленнєва діяльність завжди має комунікативний характер, адже формування та розвиток її якісних характеристик реалізується в процесі мовленнєвого спілкування. Поступовий розвиток у дітей мовленнєвих умінь і навичок суттєво впливає на процес спілкування, істотно збагачує, удосконалює його. Вивчення іноземної мови в цьому віці корисно всім дітям, незалежно від їх стартових здібностей, оскільки це:

• стимулює мовленнєвий і загальний розвиток дітей і підвищує загальноосвітню цінність дошкільного навчання, як фундаменту початкової освіти;

• створює сприятливу вихідну базу для оволодіння іноземною мовою, а також для подальшого навчання мови;

• залучає дітей до культури інших народів, формуючи тим самим загальнолюдське свідомість;

• має безумовно позитивний вплив на розвиток психічних функцій дитини: її пам'яті, уваги, мислення, сприйняття, уяви;

• забезпечує можливість більш раннього завершення вивчення першої мови і підключення другої.

Як зазначає О.В. Бойко організоване педагогічне втручання у сенситивний період мовленнєвого розвитку дітей не тільки сприяє запобіганню помилок, але й дозволяє дошкільникам опанувати розмовну форму іноземних мов [2].

Класифікація методів навчання іноземних мов викликає певні труднощі, оскільки в основі їх назв лежать найрізноманітніші ознаки. Ми вважаємо, що доцільніше розподілити методи навчання іноземних мов на традиційні та сучасні. Традиційні: а) безпосередній / прямий метод; б) граматично-перекладний метод; в) аудіо-лінгвальний метод; г) когнітивний метод; та сучасні: а) метод повної фізичної реакції; б) сугестивний; в) комунікативний. Одним із поширених методів у навчанні дітей іноземних мов є метод повної фізичної реакції. Навчання іноземних мов має стати для дитини бажаним і цікавим процесом. Оскільки формування мовленнєвої активності можливе за умови наявності в дитини потреби в емоційному спілкуванні з дорослими, в позитивному емоційному спілкуванні, то саме цей метод сприяє в цьому як найкраще.

Велика кількість ігор робить процес навчання іноземних мов цікавим, радісним і бажаним. Дидактичні ігри, як зазначає Т.М. Шкваріна, покликані своїм змістом здійснювати навчання, нести в собі навчальні завдання, розв'язання яких має реалізовуватися засобами активної, захоплюючої ігрової діяльності [5, с. 45]. Доцільність використання ігор на заняттях з іноземних мов доведена багатьма науковцями, тому вихователю залишається озброїтися матеріалами для проведення ігор, і як доводить наш досвід навчання дітей дошкільного віку стане ефективним та продуктивним. З допомогою гри легше зосередити увагу дітей дошкільного віку, залучити їх до активної роботи. Це пов'язано з психологічними особливостями дитячого організму. Гра надає можливість зробити процес повторення лексики та граматичних конструкцій захоплюючим для дітей дошкільного віку. Використання ігор надає можливість активно мислити та сприяє процесу активізації іншомовного мовлення.

Одним із поширених методів у навчанні дітей іноземних мов є метод повної фізичної реакції (TPR). Навчання іноземних мов має стати для дитини бажаним і цікавим процесом. Оскільки формування мовленнєвої активності можливе за умови наявності в дитини потреби в емоційному спілкуванні з дорослими, зазначимо «позитивному емоційному спілкуванні», то саме цей метод сприяє в цьому як найкраще. Учені давно помітили, що зазубрювання матеріалу не дає позитивних результатів. Метод TPR допомагає навіть дітям 2-3 років швидкому, ефективному запам'ятовуванню, а у старшому віці цей метод сприяє активізації мовлення дітей.

Ще одним з ефективних методів навчання дітей дошкільного віку іноземних мов є сугестивний метод. Сугестивне навчання досить широко використовується в методиці викладання іноземних мов. Ще в 70-ті рр. XX ст. болгарський лікар-психіатр Г. Лозанов запропонував своєрідну технологію сугестивного навчання – цілеспрямоване навіювання на основі релаксації у звичайному стані свідомості, що приводить до виникнення ефекту гіпермнезії, тобто надзапам'ятовуванню.

Сугестивний метод ґрунтується на таких принципах:

1. створення сприятливих умови для оволодіння усним мовленням;
2. особистісно-орієнтоване навчання;
3. емоційно-позитивні стосунки;
4. навчання у двох планах свідомому та підсвідомому;
5. засвоєння та активізація матеріалу в атмосфері гри;
6. навчальний матеріал вводиться на основі полілогів;
7. основна увага приділяється усномовленнєвій комунікації;

На практиці цей метод використовується у процесі вивчення з дітьми іноземних мов повсякчас. Оскільки найпоширенішою та найефективнішою формою активного відбиття дитиною обліку, поведінки і діяльності людей є гра (Л.С.Виготський, П.Я.Гальперін, Л.В.Долинська, О.В.Запорожець, О.Л.Кононко, Г.С.Костюк та інші) і саме під час гри відбувається на перший погляд несвідома активізація мовлення дітей.

На сьогодні поширення серед методів навчання набув комунікативний метод. Розробкою комунікативного методу в тій чи тій мірі займалось багато наукових колективів і методистів у різних країнах. Найбільш вагомий внесок в обґрунтування методу зробили найпослідовніші його прихильники: У. Литлвуд (Англія), Ю. Пассов (Росія), Г. Піфо (Німеччина), Г. Уідоусан (Англія). Основною метою навчання іноземних мов за цим методом є навчання не системі мови, а її застосуванню в реальному (переважно усному) спілкуванні, а основним засобом навчання виступають ситуації, що моделюють реальне спілкування. Основні принципи організації навчання іноземних мов на засадах комунікативного методу можна сформулювати наступним чином: мовленнєва спрямованість навчального процесу, яка полягає у тому, що шляхом до мовленнєвої практичної мети є саме практичне користування іноземною мовою; індивідуалізація при керівній ролі її особистісного аспекту як головного засобу створення мотивації й активності учнів з урахуванням їхнього життєвого досвіду, контексту діяльності, сфери інтересів, емоційної сфери та статусу конкретної особистості в колективі; функціональність, яка забезпечує відбір іншомовного матеріалу, адекватного процесу комунікації; ситуативність, що розглядається як засіб мовленнєвої стимуляції та умова розвитку мовленнєвих навичок; новизна, яка виявляється у постійній зміні предмета розмови, обставин, завдань та ін. Використання комунікативного методу на заняттях з англійської мови дає позитивні результати. Діти дошкільного віку під час гри на заняттях залюбки користуються англійською мовою, при описі чогось користуються 2-4 реченнями. Кожен метод безперечно має свої позитивні і негативні сторони, але за певних умов усе те, що є позитивного в цих методах, може бути використане креативним педагогом.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже іншомовне мовлення дітей дошкільного віку відіграє важливу роль у психічному, особистісному, соціальному розвитку, іноземні мови виступають як засоби формування вмінь усного спілкування дітей дошкільного віку. Використання методів зазначених вище, у поєднанні з іншими методами дає позитивний результат при підготовці дітей дошкільного віку до іншомовного спілкування. Ми вважаємо, що інтеграція цих методів сприяє активізації іншомовного мовлення, а також готує дитину до переходу на наступний етап вивчення іноземних мов у школі. Перспективою подальших наукових розвідок вважаємо дослідження проблем інтегрованого підходу до навчання іноземних мов дітей дошкільного віку. Підсумовуючи сказане, ми дійшли висновку, що будучи першою освітньою ланкою в житті людини, дошкільна освіта повинна допомагати дитині збагачувати свої знання та реалізувати природний потенціал. Оволодіння іноземною мовою представляється одним із шляхів входження дитини до

полікультурного соціуму.

ЛІТЕРАТУРА

1.Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) [Електронний ресурс] Режим доступу :http://osvita.ua/legislation/doshkilnaosvita/30154/Додаток
2. Бойко О. В. Особливості формування мовленнєвої активності у дітей на заняттях з іноземної (англійської) мови / О.Бойко // Наукові записки Ніжин. Держ. ун-ту імені М.Гоголя : наук. журн. / за ред. Є.І.Коваленко. – Ніжин: НДУ, 2006. – С. 45-48.
3. Зубенко Т.В. Комунікативний підхід до навчання іноземної мови учнів початкової школи / Т.В. Зубенко. – Миколаїв: МДУ імені В.О.Сухомлинського, 2006. – 120 с.
4. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В. М. Чайка. - К. : Академвидав, 2011. - 238 с. - (Альма-матер)
Шкваріна Т.М. Англійська мова для наймолодших [Текст]: програма, методичні рекомендації, розробки занять /
5. Т.М. Шкваріна. – Х. : Видавнича група "Основа", 2005. – 176 с. – (Бібліотека журналу “Англійська мова та література”; вип. 12 (24).

In the article there is presented the analysis, content and basic principles of modern methods of teaching foreign language communication of preschool children, there are provided some tips on how to use the given modern methods in preschool educational institutions.

Key words: *foreign language, pre-school children, modern methods of teaching foreign language communication, national doctrine of education in Ukraine.*

УДК 373.2.016:811.111 **Л.М. ЯСНОГУРСЬКА, М.С. ШЕРЕМЕТ**

ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

В цій статті визначені можливості дошкільників під час вивчення англійської мови, розкриті основні цілі і завдання навчання англійської мови дошкільників, розкрито основні методи навчання англійської мови дітей дошкільного віку. Ця робота має практичну цінність і полягає вона у тому, що данні методи і завдання можуть бути використані вихователями в дошкільних навчальних закладах для навчання дітей англійської мови.

Ключові слова*: англійська мова, дошкільний вік, актуальність вивчення, методи навчання.*

Постановка проблеми: Протягом останніх років все більше людей, які виявляють бажання вивчати англійську мову та знайомитися з новими науками. Зараз ми бачимо, що в сучасному суспільстві людині неможливо обійтися без іноземної мови. Значення англійської мови в сучасному світі настільки велике, що її знання не є розкішшю. Її вчать скрізь: у школах, університетах, на курсах. Будь-яка освічена людина просто зобов'язана володіти англійською мовою, тому що саме вона є ключем до подальшої самоосвіти та самовдосконалення. Також змінився вік учнів. Якщо раніше всі методики, з вивчення англійської мови, були спрямовані саме на учнів, то зараз батьки бажають якомога раніше почати навчання дітей англійській мові. Тим більше, що дошкільний вік визнаний психологами найбільш сензитивний період для вивчення іноземних мов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Працюючи над поданою статтею використовувалась інформація з таких нормативних документів: Закон України «Про дошкільну освіту», Національна доктрина розвитку освіти України, Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні, Базова програма «Я у Світі».

Мета статті: Метою дослідження є визначення актуальності вивчення англійської мови, починаючи з дошкільного віку беручи до уваги сензитивніть даного віку до вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу: Останнім часом віковий поріг початку навчання дітей англійської мови все більше знижується. Зараз, діти 4-х років вважаються цілком підготованими до занять, деякі батьки віддають у групи англійської мови навіть трирічних дітей. Тому з якого ж віку починати вивчати англійську мову з дитиною? Базова програма «Я у Світі» наголошує на тому що до 3-х років дитина може вивчати різні мови в родині, з трьох років – з гувернанткою або запрошеним вчителем. З чотирьох років дитина поступово починає відповідати іноземною мовою носію цієї мови, з п’яти – дитина розуміє, що іноземна мова відрізняється від рідної. А дитина старшого дошкільного віку спроможна відноситься до іноземної мови як до предмета вивчення. [1, с. 230]

Згідно до сучасних досліджень, розвиток головних клітин мозку людини завершується на 70-80% до трирічного віку. Саме вік до 3-х років вважається найсприятливішим для отримання нових навичок. Глен

ЗМІСТ

Ясногурська Л.М., Погонюк Н.А. Класифікація українських та англійських фразеологізмів із концептом «Щастя – Нещастя» ……. 3
Ясногурська Л.М. Структурно-семантичні особливості репрезентації концепту «Love» в сучасній англійській мові…… 7
Мороз Л.В., Мороз Н.М. Концептуалізація «Ненависті» в українській та американській мовних свідомостях…….. 13
Ясногурська Л.М. «Кохання» як лінгвокультурний концепт в сучасній англійській мові…….. 18
Мороз Л.В. До питання художньої об'єктивації рольової лірики…….. 22
Мороз Л.В. Теоретичні аспекти рольової лірики …… 23
Романюк С.К., Захожа А.Ю. Вивчення англійської мови в рамках нової української школи…… 26
Дуброва А.С., Чорнобай І.А. Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід……. 29
Данілова Н.Р., Миронець І.В. Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти… 31
Мороз Л.В., Деркач Т.В. Початковий етап вивчення німецької мови в умовах нової української школи: компетентнісний підхід……. 33
Василькевич С.С., Денейчук М.О. Особливості інклюзивного навчання в країнах Європи та України... 35
Павелків К.М., Господариско А.А. Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування …… 37
Ясногурська Л.М., Шеремет М.С. Важливість вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку…… 41
Лук'яник Л.В., Ткачик А.Ф. Народознавчий підхід у навчанні та вихованні учнів початкових класів на уроках читання ……... 43
Іванова Л.І., Ткач Т.В. Реалізція літературознавчого принципу на уроках літературного читання …... 45
Лук'яник Л.В., Чуприк А.В. Теоретико-практичні основи формування діамонологічної компетенції учнів початкових класів ……. 48
Павелків К.М., Сахарчук І.В. Особливості вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку…… 50
Юркевич Ж.В. Використання прислів'їв і приказок на уроках англійської мови у школі…….. 53
Павелків К.М., Лавренюк В.М. Актуальність вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку…… 57
Іванова Л.І., Захожа А.Ю. Робота з дитячою книгою в умовах організації освітнього простору нової української школи …….. 60
Ковалюк В.В., Антонюк О.В. Специфіка використання евристичних методів навчання молодших школярів у процесі вивчення англійської мови…… 63
Лук'яник Л.В., Тукурєєва Т.В. Інтегроване навчання у змісті початкової освіти ……... 65
Ткачук О.С., Нечипорчук В.І. Інтеграція навчальної діяльності на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах ……. 67
Романюк С.К., Хаєцька О.В. Інноваційні технології у вивченні англійської мови у початковій школі 71
Ясногурська Л.М., Ничипорук М.А. Впровадження гри у процесі навчання іншомовної лексики у початковій школі …… 74
Іванова Л.І., Хаєцька О.В. Особливості організації педагогічного керівництва формуванням самостійного читача у системі класного та позакласного читання ……. 77
Данілова Н.Р., Губеня А.О. Вплив дидактичних ігор з англійської мови на розвиток інтелекту дошкільників …….. 81
Романюк С.К., Долід Т.Г. Використання lego-технології під час уроків англійської мови в освітньому просторі початкової школи…… 85
Романюк С.К., Басюк Ю.С. Використання комп'ютерних ігор для вивчення англійської мови в ЗДО ... 87
Ковалюк В.В., Жовнір А.О. Використання ігрового методу на заняттях англійської мови у закладі дошкільної освіти …… 90
Мороз Л.В., Мулик Д.В. Методи навчання дітей дошкільного віку іноземної мови ……. 92
Романюк С.К., Кирушок В.А. Казка та її роль на уроках англійської мови в початкових класах …… 97
Іванова Л.І., Шевчук М.М. Дидактична гра як дієвий метод організаціїї літературознавчої діяльності молодших школярів на уроках літературного читання …… 99
Ясногурська Л.М., Гачкевич О.В. Кейс-метод на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у процесі навчання студентів немовних спеціальностей у ВНЗ …….. 102
Іванова Л.І., Крук Н.В. Особливості прииродознавчого компонента у змісті чинних навчальних програм …… 104
Павелків К.М., Самчук О.Л. Розвиток мовленнєвої англомовної активності дітей дошкільного віку засобами гри …….. 107

Лук'яник Л.В., Кардач А.П. Теоретичні основи опрацювання народознавчих текстів на уроках читання …… 111
Ясногурська Л.М., Кондюк І.Р. Використання музики на заняттях з англійської мови в закладах дошкільної освіти …….. 113
Ковалюк В.В., Почтарук О.О. Значення сюжетно-рольової гри на заняттях з іноземної мови …….. 116
Ясногурська Л.М., Кононюк В.В. Абревіатури сучасної англійської мови як складова молодіжного інтернет-сленгу…… 118
Лук'яник Л.В., Бармак А.М. Виразне читання як навчально-методична проблема …….. 120
Трофімчук В.М., Дмитроца М.Г. Засоби навчання іноземних мов у почат¬ковій школі …… 122
Дуброва А.С., Котирло М.М. Дистанційне навчання англійської мови студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти …….. 125
Денисюк Л.В., Ливицький Б.О. Особливості вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями …… 129
Романюк С.К., Проценко Н.Ю. Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови…….. 132
Шадюк О.І., Мусійчук Т.А. Педагогічні умови духовно-морального виховання дітей дошкільного віку на заняттях з англійської мови 135
Ковалюк В.В., Танадинка М.Є. Особливості використання музичних римівок у процесі вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку …….. 137
Ясногурська Л.М., Гром'як Л.Т. Іноземна мова з раннього дитинства: вимога часу чи необхідність …. 140
Денисюк Л.В., Ковлєва Д.В. Прості способи покращити розмовну англійську і подолати мовний бар'єр……. 142
Трофімчук В.М., Корецька Т.С. 8 порад, як вчити англійську мову за допомогою музики …….. 144
Трофімчук В.М., Почтарук Ю.О. Значення вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку …… 147
Лук'яник Л.В., Конончук Ю.О. Система роботи над засвоєнням учнями початкових класів граматичного поняття «Прикметник» ……. 150
Лук'яник Л.В., Мись К.Ю. Вивчення частин мови в початковій школі на засадах компетентнісного підходу…….. 152
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Art translation and the category of expressivness in this estetic paradigm……. 154
Івашкевич Е.З., Яцюрик А.О. Cognitive psychology and the concept of social intelligence …….. 158
Сіранчук Н.М., Скопа Н.М. Формування географічної компетентності учнів під час вивчення курсу «природознавство» в учнів початкових класів…….. 164
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ……... 167
ЗМІСТ…… 169

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 27.11.2018 р.
Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2